

Anvisningar till ansökan om stöd för natur- och kulturmiljövårdsåtgärder i skogen (Nokås)

A. Sökande och eventuellt ombud för sökande

Fyll i namn och kontaktuppgifter för den som är sökande.

Om du agerar som ett ombud fyller du också i dina kontaktuppgifter i fälten för ombudet. Du behöver bifoga en fullmakt i original till ansökan som klargör att du får söka stöd för sökandes räkning, om Skogsstyrelsen inte redan har en giltig sådan.

B. Ansökan avser följande fastighet

Här anger du: län, kommun och fastighetsbeteckning samt X- och Y-koordinater för varje fastighet som omfattas av ansökan.

Ange fastighetsägarens namn om du som sökande inte är ägare till fastigheten där åtgärder ska utföras.

Om du inte äger marken där åtgärder ska utföras behöver du bifoga ett tillstånd i original från fastighetsägaren som visar att du har rätt att utföra åtgärder på fastigheten. Du hittar blankett för tillstånd på www.skogsstyrelsen.se/blanketter.

Omfattar ansökan fler än en fastighet så kan uppgifter om övriga fastigheter noteras under punkt K. Övrigt eller i en bilaga.

C. Rådgivning

Ange om du har haft en rådgivning från Skogsstyrelsen som omfattar de åtgärder din ansökan gäller samt om du kommer att följa denna. Ange rådgivningskvittots nummer, exempelvis R 15–2024.

D. Beskrivning av objektet

Här fyller du i en beskrivning av ditt objekt. Om du haft en rådgivning som du kommer att följa hoppar du över hela avsnitt D *Beskrivning av objektet*.

Har du haft en rådgivning och endast kommer att följa vissa delar av denna fyller du i hela avsnitt D, du kan ta hjälp av skötselplanen från din rådgivning för att fylla i de delar du kommer att följa.

Om det ingår fler än ett objekt i din ansökan ska du fylla i hela avsnitt D för respektive objekt. Om du behöver fylla i avsnittet för fler objekt använder du bilaga *Ansökan om stöd – avsnitt D beskrivning* som du hittar på Skogsstyrelsens webbplats www.skogsstyrelsen.se/blanketter.

En beskrivning kan även gälla för flera objekt i ansökan om objekten har likartade förutsättningar för historik, nuläge, målbild, åtgärder och hänsyn. Ange för vilka objekt beskrivningen gäller. Ange objektnamn enligt hur du benämnt dem på din bifogade karta.

D.1 Beskriv historik

Förklaringstext till alternativen i ansökan.

D.1 Historik	Förklaringstext
Brukad/odlad eller betad mark	Marken har tidigare varit brukad/odlad eller betad.
Kulturmiljö	En miljö som skapats eller påverkats av människan. Det inkluderar lämningar efter människors verksamhet samt biologiskt kulturarv.

D.1 Historik	Förklaringstext
Naturlig störningsregim	Naturligt förekommande små och storskaliga processer som driver förändring i naturen. Brand, vind, vatten, bete, insekter och svampar.
Naturskog	Skog som under lång tid varit opåverkad av modernt skogs- eller jordbruk. Präglas av naturliga störningar.
Vattendrag	Rinnande vatten i en etablerad fåra i landskapet. Bäck, å, flod eller älv.
Våtmark/försumpad skog	Markområde där vattennivån finns strax över eller under markytan stora delar av året.
Ädellövskog	Skogsbestånd på minst 0,5 ha där 70 procent är lövträd och minst 50 procent är ädla lövträd. Till ädla lövträd räknas: alm, ask, avenbok, bok, ek, fågelbär, lind och lönn. Även ädellövshagmarker räknas hit.
Annat	Välj om inget av alternativen passar.

D.2 Beskriv nuläge

Förklaringstext till alternativen i ansökan.

D.2 Nuläge	Förklaringstext
Hänsynskrävande biotop	Ett område med naturvärden som avviker från den brukade produktionsskogen.
Igenväxningsvegetation	Oönskad vegetation som riskerar att skada naturvärdena.
Invasiva arter	Främmande arter som hotar inhemska eller ursprungliga arter.
Kantzon/skogsbryn	Övergångszon mellan skog och jordbruksmark eller vattendrag/sjö.
Kulturlämning	Lämningar efter människors verksamhet under forna tider som har tillkommit genom äldre tiders bruk och är varaktigt övergivna. Kan bestå av fornlämningar eller övriga kulturhistoriska lämningar.
Kulturmiljö i bruk	En av människan skapad eller påverkad miljö som fortfarande är i bruk.
Naturskogskaraktär	Naturlig uppkommen variationsrik skog som inte påtagligt har påverkats av skogsbruksåtgärder.
Naturvärdesträd	Träd med avvikande karaktär, ålder eller storlek som bidrar till biologisk mångfald i skogen.
Nedlagd jordbruksmark	Mark som tidigare hävdats genom jordbruk men som på senare tid börjat växa igen.
Nyckelbiotop, värdekärna eller objekt med höga naturvärden	Värdefulla skogsområden som bedöms ha stor betydelse för rödlistade arter, signalarter och andra skyddsvärda arter.
Rödlistad/fridlyst art	En rödlistad art är en art som riskerar att dö ut eller en population som minskar. En fridlyst art är skyddad genom artskyddsförordningen. Se SLU Artdatabanken.
Skogligt besöksmål	Ett skogsområde med något extra som gör att människor lockas dit. Det kan till exempel vara en kulturmiljö, utsiktsplats eller en plats för naturturism.

D.2 Nuläge	Förklaringstext
Utdikad sumpskog	Ett blött skogsområde som dikats ut för att skapa jordbruksmark eller för att gynna skogsbruket.
Vattendrag	Rinnande vatten i en etablerad fåra i landskapet. Bäck, å, flod eller älv.
Värdetrakt/angränsar till skyddad skog	Ett landskapsavsnitt med särskilt höga ekologiska bevarandevärden med en högre täthet av värdekärnor för djur- och växtliv än vad som finns i vardagslandskapet.
Ädellövskog	Skogsbestånd på minst 0,5 ha där 70 procent är lövträd och minst 50 procent är ädla lövträd. Till ädla lövträd räknas: alm, ask, avenbok, bok, ek, fågelbär, lind och lönn. Även ädellövshagmarker räknas hit.
Annat	Välj om inget av alternativen passar.

D.3 Beskriv målbild

Förklaringstext till alternativen i ansökan.

D.3 Målbild	Förklaringstext
Betad skog	Skog som betas av företrädesvis nöt, häst, får och get för att öka den biologiska mångfalden i skogen genom att utveckla de strukturer som uppstår i samband med betande djur.
Biologiskt kulturarv	Åtgärden gynnar de ekosystem, naturtyper och arter som uppstått, utvecklats eller gynnats av människans nyttjande av landskapet.
Brandpräglad skog	Skog med unika strukturer i form av brandskadade träd, långsamväxande träd, långlivad död ved och en öppen beståndsstruktur med solinsläpp.
Död/döende ved	Stående eller liggande döda träd, träddeklar eller buskar som börjat brytas ner av olika processer och organismer. Kan även vara ringbarkning eller veteranisering där man vill att träden åldras/dör tidigare.
Friställda naturvärdesträd	Öka livsutrymme samt solexponering för naturvärdesträd genom att ringbarka eller på annat sätt ta död på andra träd och buskar i närområdet.
Försumpad skog	Skog där vattennivån finns strax över, i eller nära under markytan stora delar av året.
Grund våtmark	Markområde där vattennivån finns strax över, i eller nära under markytan stora delar av året. Kan både vara med och utan träd- och buskvegetation.
Hamlade/ återhamlade träd	Träd som regelbundet beskärs vid en förutbestämd höjd, med syfte att efterlikna äldre tiders löv- och grentäkt, för att bevara och utveckla natur- och kulturmiljövärden knutna till hamlade träd.
Kulturmiljö i bruk	En av människan skapad eller påverkad miljö som fortfarande är i bruk.
Mångfald av träd och buskar	En rik variation av inhemska arter gällande träd och buskar finns.
Naturskogskaraktär	Naturlig uppkommen variationsrik skog som inte påtagligt har påverkats av skogsbruksåtgärder.

D.3 Målbild	Förklaringstext
Rik flora och fauna	Området hyser rik biologisk mångfald.
Skogligt besöksmål	Ett skogsområde med något extra som gör att människor lockas dit. Det kan till exempel vara en kulturmiljö, utsiktsplats eller en plats för naturturism.
Vandringsled/stig tillgänglig för allmänheten	Väl uppmärkt och rensad vandringsled/stig tillgänglig för allmänheten.
Variationsrik skog	En mångfald av träd- och buskarter med stor variation i ålder och dimension. Området har även en variation i täthet.
Variationsrikt skogsbryn/ mosaikmarker	Övergångszon mellan skog och öppnare mark som hyser många olika livsmiljöer och arter.
Väl synliga kulturlämningar	Frihuggna och risrensade fornlämningar eller övriga kulturhistoriska lämningar. Hänsyn har tagits till eventuella träd med mycket höga naturvärden.
Återställt/berikat vattendrag	Vattendraget har fått tillbaka naturliga miljöer och det finns en ökad förutsättning för biologisk mångfald.
Åtgärder som ingår i åtgärdsprogram för hotade arter och naturtyper	Åtgärder som ger förutsättning för rödlistade/fridlysta arter, aktuella för åtgärdsprogram för hotade arter, att leva vidare i området.
Ädellövskog	Skogsbestånd på minst 0,5 ha där 70 procent är lövträd och minst 50 procent är ädla lövträd. Till ädla lövträd räknas: alm, ask, avenbok, bok, ek, fågelbär, lind och lönn. Även ädellövshagmarker räknas hit.
Annat	Välj om inget av alternativen passar.

D.4 Planera åtgärder

Förklaringstext till alternativen i ansökan.

D.4 Åtgärder	Förklaringstext
Anläggning av våtmark	Grund våtmark på eller intill skogsmark. Anläggs eller återställs genom vallar eller proppar av diken i en naturlig sänka i landskapet eller där det tidigare har funnits våtmark.
Friluftsanordningar	Enklare friluftsanordningar i skog som besöks av allmänheten. Vindskydd, bänkar, spänger, broar, skyltar och skylthållare med mer. Anordningar ska vara tillgängliga genom en stig och ha förutsättningar att vara välbesökta.
Hamling	Restaureringshamling av tidigare hamlade träd eller nyhamling (toppkapning) av lämpliga lövträd.
Hydrologisk återställning	Återställning av utdikad våtmark eller sumpskog genom igenläggning av avvattnande diken eller proppning av diken.

D.4 Åtgärder	Förklaringstext
Naturvårdande utglesning	Öka ljusinsläpp genom nedtagning av oönskade stammar. Utglesningen ska tillföra ökad variation som liknar naturliga störningar som brand, storm, översvämning med mer. Fällda stammar lämnas kvar i området i så stor omfattning som möjligt. I åtgärden kan också veteranisering eller tillskapande av död ved ingå.
Naturvårdande utglesning - restaurering av biologiskt kulturarv	Röjning, kapning och borttagning av oönskade stammar för att bevara biologiskt kulturarv i tidigare glesare, kulturpåverkade skogar eller hagmarker.
Naturvårdsbränning	Planerad bränning av främst tallskog i naturvårdande syfte. Brandrefugier och andra värden till exempel kulturmiljöer avgränsas och skyddas vid bränningen. Arbete med brandgator och eftersläckning ingår.
Nedtagning och bortforsling av stängsel	Nedtagning och bortförsel av stängsel som inte längre har en funktion och som ursprungligen är uppsatt för skogsbruksåtgärder eller i samband med naturvård.
Nokås i samband med Återvätningsåtgärder	Åtgärder som ökar naturvärden intill områden eller som delområden i ett Återvätningsavtal. Till exempel naturvårdande utglesning, åtgärder för hotade skogliga arter eller naturvårdsbränning.
Plantering i skogsbryn/ mosaikmarker	Plantering av utvalda träd- och buskarter med syfte att öka den biologiska mångfalden i skogsbryn eller vid gläntor. Plantor ska vara lokalanpassade och gärna från lokalt växtmaterial. Plantering kan behöva skyddas med stängsel eller burar.
Plantering på nedlagd jordbruksmark	Första beskogning med lövträd på nedlagd jordbruksmark i naturvårdande syfte. Planteringen ska bidra till ökad areal variationsrik lövskog i landskapet. Minst 50 % av träden ska vara ädla trädslag eller rönn, asp och sälg.
Sikthuggning	Röjning eller utglesning av skog i ett begränsat område med syfte att förhöja upplevelsen av landskapet för allmänheten. Sikthuggning ska också gynna biologisk mångfald på platsen.
Sköta skoglig kulturmiljö	Synliggöra en kulturmiljö genom röjning, rensning av ris samt fällning och borttagning av riskträd från den fysiska lämningen. Åtgärden bidrar till att lämningen synliggörs och inte skadas av rotvältor eller vindfällor.
Stigar	Anlägga ny eller restaurera befintlig stig anpassad till fotgängare. Stigen ska vara tillgänglig för allmänheten och ha potential att bli välbesökt, alternativt ska stigen ha kulturhistoriska värden. Anpassningar till rullstol eller barnvagn är möjliga.
Stängsling för skogsbete	Stängsla med permanent stängsel för tamdjur som ska beta skog i naturvårdande syfte.
Stängsling kring naturlig lövföryngring	Stängsla kring en värdefull naturlig lövföryngring exempelvis med asp och rönn eller ädla trädslag för att förhindra viltbete.

D.4 Åtgärder	Förklaringstext
Stängsling uppsättning av nätburar	Uppsättning av burar för att skydda värdefulla plantor eller plantgrupper från vildbete. Burar kan sättas upp i samband med plantering av skogsbryn eller i samband med plantering av efterträdare till värdefulla träd.
Stängsling vid plantering på före detta jordbruksmark	Stängsla för att förhindra viltbete vid naturvårdande återbeskogning på före detta jordbruksmark.
Ta bort vandringshinder i vattendrag	Byte från heltrumma till valvbåge på skogsbilvägar där den befintliga trumman utgör vandringshinder för vattenlevande organismer. Konstruktionen ska säkra fri vägpassage för främst fisk och bottenfaunan men även insekter, grod- och kräldjur samt mindre däggdjur.
Utveckla befintliga skogsbryn/ mosaikmarker	Påverka en kantzon genom en störning (mångfaldsröjning, veteranisering, utglesning, faunadepåer) för att utveckla eller bevara skogsbrynskaraktär eller utveckla skogens biologiska mångfald.
ÅGP-åtgärder relevanta för Nokås	Åtgärd som ska förbättra förutsättningar för skoglig, hotad art som följer Naturvårdsverkets anvisningar i Åtgärdsprogram för hotade arter (ÅGP).
Åtgärder för vitryggig hackspett och i vitryggsavtal	Åtgärder som inte ingår i överenskommelsen i det aktuella naturvårdsavtalet och vilka behövs för att utveckla vitryggsavtalets naturvärden.
Åtgärder i vattendrag	Åtgärder i små vattendrag i skogsmark som återskapar vattendragets naturliga karaktär och tillför relevant substrat till exempel att tillföra lekgrus, berika med stenar, död ved eller fälla träd i vattnet.
Annat	Välj om inget av alternativen passar.

D.5 Planera hänsyn

Det är den sökande som ansvarar för att kontrollera hur det ser ut i skogen och som ska ta hänsyn till de naturvärden och kulturmiljövärden som finns.

Läs mer om hänsyn till miljö och skyddade arter på Skogsstyrelsens webbplats www.skogsstyrelsen.se/aga-skog/hansyn-till-miljo-och-skyddade-arter.

Förklaringstext till alternativen i ansökan.

D.5 Hänsyn	Förklaringstext
Biotoper	Område med påtagliga naturvärden där särskild hänsyn bör tas för att förhindra skador i och intill biotopen. Exempelvis blockmark, ravin, sumpskog, småvatten, hållmark och naturskog.
Hänsyn till arter	Alla vilda fåglar och vissa utpekade växter och djurarter är fridlysta. Det innebär att det är förbjudet att skada dem, deras växtplatser, fortplantningsområden eller boplatser.
Kulturmiljöer	Område med biologiskt kulturarv och/eller kulturlämningar där särskild hänsyn behöver tas för att förhindra skador på kulturmiljön. Det kan till exempel innefatta röjningsrösen, torplämningar, äldre färdväg, fångstgropar eller hamlade träd.

D.5 Hänsyn	Förklaringstext
Mark och vatten	Extra hänsyn ska tas för att förhindra att spårbildning sker på platser och i miljöer där de riskerar att orsaka skada på natur- och kulturvärden. Exempelvis i närhet av sjöar och vattendrag, kulturmiljöer, våtmarker och områden för friluftsliv.
Träd, trädsamlingar och döda träd	Träd som man ska ta extra hänsyn till är exempelvis naturvärdesträd, ovanliga trädarter, hålträd, bärande träd, äldre barrträd, trädsamlingar, träd med kulturspår samt döda träd.

E. Momsredovisning

Här ska du ange om du har rätt att göra avdrag för ingående moms. Om du har rätt att dra av ingående moms för de planerade åtgärderna ska du ange kostnader med belopp exklusive moms i steg F. *Beräknade kostnader för de åtgärder som ska genomföras*. Har du inte rätt att dra av moms beskriver du varför samt anger kostnaderna inklusive moms.

Om du är osäker på om du har rätt att dra av ingående moms kan du kontakta Skatteverket.

F. Beräknade kostnader för de åtgärder som ska genomföras

Här fyller du i beräknade kostnader för de åtgärder du ska genomföra.

Behöver du fler rader för att ange kostnader använder du separat bilaga *Ansökan om stöd – avsnitt F kostnader* som du hittar på Skogsstyrelsens webbplats för blanketter www.skogsstyrelsen.se/blanketter.

På Skogsstyrelsens webbplats www.skogsstyrelsen.se/nokas kan du ta hjälp av Skogsstyrelsens riktvärden för att bedöma dina kostnader samt se gällande belopp för fasta kostnader.

Ange en kostnad per rad för det arbete som ska utföras och det material som ska köpas. Om du till exempel fått en offert från en entreprenör som ska utföra åtgärderna så måste den vara uppdelad på materialkostnader och arbetskostnader.

Specificera för varje kostnad:

Omr. nr enl. karta – Objektets nummer (enligt bifogad karta) där kostnaden kommer uppstå.

Åtgärd – Vilken åtgärd kostnaden tillhör. Ange åtgärd enligt koderna. För varje åtgärd du valt i avsnitt D.4 *Planera åtgärder* måste det finnas minst en kostnad.

Beskrivning av arbete/material – Vilken typ av arbete som ska utföras eller vilket material som ska köpas.

Eget arbete – Om du själv ska utföra arbetet. För eget arbete gäller fast kostnad. Eget arbete är vanligtvis arbete som utförs av stödmottagaren eller dennes familj. Om en förening eller liknande är stödmottagare kan ideellt arbete redovisas enligt samma principer som eget arbete.

Areal (ha) – Om kostnaden gäller en åtgärd som utförs på en yta, ange hur stor areal (med en decimal) som berörs av åtgärden.

Längd (m) – Om kostnaden gäller en åtgärd som utförs på en sträcka, ange hur många meter som berörs av åtgärden.

Punkt (antal) – Om kostnaden gäller en åtgärd som utförs på ett punktojekt, ange hur många punkter som berörs av åtgärden.

Antal – Ange antalet per kostnad till exempel antal plantor som ska köpas, antal löpmeter trävirke, meter borttaget stängsel, antal timmar röjning.

Enhet – Ange vilken enhet som gäller för varje kostnad: styck (st), meter (m), fast kubikmeter under bark (m³fub), timmar (tim) eller hektar (ha). Redovisa kostnader för arbete per timme.

Belopp (kr/st, kr/m, kr/m³fub, kr/tim, kr/ha) – Ange kostnaden per antal till exempel kostnaden per planta, per löpmeter virke eller per timme röjning.

Summa – Beräkna summa per kostnadsrad genom att multiplicera Antal med Belopp.

Summa (total) – Summera ansökans samtliga kostnader längst ner i tabellen.

G. Tidplan och genomförande

Ange när du senast ska ha utfört åtgärderna till exempel 1 mars 2024. Du bör eftersträva att vara klar inom 18 månader från att din ansökan kommer in till Skogsstyrelsen.

Beskriv kortfattat din planering för genomförandet, när ska olika åtgärder genomföras?

H. Andra stöd

Här ska du ange om du har sökt eller redan fått annat stöd för åtgärderna i din ansökan. Om du svarar **Ja**, ska du specificera vilka stöd och från vem du fått stöd. Har du fått beslut om något annat stöd bifogar du en kopia av beslutet.

I. Stöd av mindre betydelse

Stöd till Nokås ges som ett "stöd av mindre betydelse" i enlighet med Kommissionens förordning (EU) nr 2023/2831. Detta innebär att stöd kan beviljas om det totala beloppet som företag (inklusive eventuella anknutna företag) fått av denna typ av stöd inte överskrider 300 000 euro under senaste treårsperioden. Observera att det inte bara handlar om stöd från Skogsstyrelsen utan även andra stödgivare. Du kan läsa mer om stöd av mindre betydelse på Skogsstyrelsens webbplats www.skogsstyrelsen.se/aga-skog/stod-och-bidrag/nokas/om-stod-av-mindre-betydelse.

Här ska du ange om din verksamhet eller anknutna företag fått stöd som är av typen mindre betydelse under den senaste treårsperioden. Om du svarar **Ja**, ska du ange vilka stöd du fått samt det beviljade beloppet för varje stöd.

Om du är osäker på om ett stöd är av karaktären mindre betydelse så kontrollera dina tidigare beslut om stöd. Det ska alltid framgå av beslutet om stödet är av karaktären mindre betydelse enligt EU förordningen.

J. Tillstånd, dispens, samråd

För att genomföra vissa åtgärder krävs tillstånd, dispens eller samråd, till exempel anläggning av våtmark, åtgärder som berör vattendrag, fornlämning med tillhörande fornlämningsområde eller åtgärder inom Natura 2000-område som kräver tillstånd från Länsstyrelsen. Tänker du utföra åtgärder i nyckelbiotop måste du begära samråd med Skogsstyrelsen.

Ange om du kommer att behöva tillstånd, dispens eller samråd för att genomföra åtgärderna samt om du varit i kontakt med någon myndighet eller annan part.

K. Övrigt

Här noterar du övrig information som är av betydelse för ärendet. Får informationen inte plats inom rutan kan du hänvisa till en bilaga som du bifogar ansökan.

L. Bilagor

Obligatorisk bilaga till ansökan

Karta – Du ska alltid bifoga en karta i skala 1:20 000 eller gärna större skala (1:10 000). Markera och numrera de objekt där åtgärder ska utföras med max fem tecken i objektsnamnet.

Övriga bilagor till ansökan

Fullmakt – Om ansökan skrivs under av ett ombud ska du bifoga fullmakt i original.

Intyg om firmatecknare – Om ansökan skrivs under av behörig firmatecknare ska du bifoga ett bevitnat utdrag ur gällande stadgar, årsmötes- eller styrelseprotokoll som visar vem som är behörig firmatecknare alternativt en delegationsordning.

Tillstånd – Om du inte äger fastigheten där åtgärderna utförs ska du bifoga ett tillstånd i original från samtliga fastighetsägare.

Bifoga även andra dokument som är relevanta för ärendet, till exempel yttrande eller beslut från Länsstyrelsen, kopia på dispens, samråd, beslut om annat stöd eller underlag för kostnadsberäkning.

M. Försäkran och underskrift

Läs försäkranstexten. Din underskrift bekräftar att du tagit del av texten.

Sökande, firmatecknare eller ombud kan skriva under ansökan. Om du är firmatecknare eller ombud som skriver under behöver du bifoga underlag som visar din rätt att företräda sökande.

Ansökan skickas i original till Skogsstyrelsen, Stödansökan, 551 83 Jönköping.